

Prioritizing the Concept of Identity in International Cultural Heritage Documents Based on the Analytical Hierarchy Process (AHP) Model

Fazeh Rahimi^{1*}, *Alireza Razaghi*²

1*. Research Institute of Cultural Heritage and Tourism, Research Institute of Cultural Heritage & Tourism (RICHT)

2. Associate Professor of the Department of Restoration and Revitalization of Historical Buildings and Textures of the Art University

Abstract

Identity is one of the concepts with a broad range of meaning within the humanities. Its importance lies in the fact that it is impossible to find an individual, person, or object that has no identity. For this reason, it has been a subject of study across most of the different branches of humanities. It is also important in the field of cultural heritage, which is directly linked to the cultural identity of communities, and for this reason many documents have been prepared in this regard. Due to the importance of the issue, this article conducts a content analysis of international documents related to cultural heritage. For this purpose, the concept of identity was selected from several international documents related to cultural heritage. Based on the content analysis, the concept of identity in these documents can be examined under two main categories: the definition of identity and the domains of identity. Each of these categories has subcategories, that are classified in this article under the title of category and subcategory. However, how each of these categories and subcategories is prioritized within these documents, along with recommendations for improving the handling of the issue of identity in future documents, is addressed in this article. The importance of using the hierarchical analysis of subcategories in these documents is that, in addition to being effective in decision-making, it will also be helpful in compiling newer documents about identity. After identifying the categories and subcategories related to the concept of identity, they were prioritized. This means that after analyzing the content of the documents, their rank analysis was conducted, to determine the ranking of each category.

Keywords: Identity, International Documents, AHP Model, Content Analysis, Cultural Heritage

**Knowledge of
Conservation and
Restoration**

Vol. 6(1) No.15
May 2023

<https://kcr.richt.ir>

Pages: 50 to 63

Corresponding Author

Fazeh Rahimi

Research Institute of Cultural
Heritage and Tourism,
Research Institute of Cultural
Heritage & Tourism (RICHT)

Email
Rahimifezeh@gmail.com

اولویت‌سنجی مفهوم هویت در اسناد بین‌المللی میراث فرهنگی بر اساس الگوی فرایند تحلیل سلسه‌مراتبی (AHP)

فضه رحیمی^{۱*}؛ علیرضا رازقی^۲

۱. پژوهشگر پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی تهران، ایران

۲. دکترای معماری اسلامی - مرمت، دانشیار دانشگاه هنر، تهران، ایران

چکیده

هویت از جمله مفاهیمی است که دارای گستره معنایی وسیعی در علوم انسانی است. اهمیت آن از این جهت است که نمی‌توان فرد یا شخصی و یا چیزی را یافت که فاقد هویت باشد. به همین دلیل در بیشتر شاخه‌های مختلف علوم انسانی موضوع مورد مطالعه پژوهشگران قرار گرفته است. همچنین در حوزه میراث فرهنگی نیز که ارتباط مستقیمی با هویت فرهنگی جوامع دارد مورد توجه است و به همین دلیل اسناد زیادی در این خصوص تهیه شده است. به دلیل اهمیت موضوع هویت در این مقاله اسناد بین‌المللی در حوزه میراث فرهنگی به تحلیل محتوا شدند. به این منظور مفهوم هویت در تعدادی از اسناد بین‌المللی مرتبط با میراث فرهنگی انتخاب شدند. بر اساس تحلیل محتوای صورت گرفته مفهوم هویت در این اسناد در دو شاخه اصلی تعریف هویت و عرصه‌های هویت قابل بررسی است. هر یک از این شاخه‌ها زیرشاخه‌هایی دارد که در این مقاله با عنوان مقوله و زیرمقوله دسته‌بندی شدند. اما اینکه هر یک از این مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها با چه سلسله‌مراتبی در این اسناد مورد توجه قرار گرفته‌اند؛ و اولویت نسبی آنها به همراه پیشنهادی برای بهبود پرداختن به موضوع هویت در اسناد آتی، مسئله‌ای است که در این مقاله به آن پرداخته شده است. اهمیت تحلیل سلسله‌مراتبی زیرمقوله‌ها در این اسناد به این صورت است که علاوه بر اینکه در تصمیم‌گیری‌ها موثر است بلکه در تدوین اسناد جدیدتر با موضوع هویت کمک‌کننده خواهد بود. پس از مشخص شدن مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها در ارتباط با مفهوم هویت، مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها اولویت‌بندی شدند. یعنی پس از تحلیل محتوای اسناد تحلیل سلسله‌مراتبی آنها انجام شد و مشخص شد که کدامیک از مقوله‌ها در چه مرتبه‌ای قرار دارد.

واژگان کلیدی: هویت، اسناد بین‌المللی، مدل AHP، تحلیل محتوا، میراث فرهنگی

فصلنامه دانش حفاظت و مرمت

سال ششم، شماره ۱

شماره پیاپی ۱۵، بهار ۱۴۰۲

<https://kcr.richt.ir>

صفحات: ۵۰ تا ۶۳

نویسنده مسئول

فضه رحیمی

پژوهشگر پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی تهران، ایران

رایانامه

Rahimifezeh@gmail.com

مقدمه

هویت مفهومی است که دارای گسترده معنایی وسیعی است و در حوزه‌های مختلف علوم انسانی از جمله روانشناسی، جامعه‌شناسی و فلسفه به آن پرداخته شده است. اگرچه اصطلاح هویت، تاریخچه بسیار طولانی دارد، ولی در قرن بیستم بود که این اصطلاح کاربرد جامعی یافت. واژه هویت (Identity) ریشه در زبان لاتین دارد و از Identitas که از Idem به معنی «مشابه و یکسان» ریشه می‌گیرد. اهمیت هویت از آن جهت است که افرادی که نمی‌توانند ثابت کنند کیستند، کسانی که به نظر می‌آیند نمی‌دانند «کیستند»، کسانی که در یک لحظه یک چیزند و در لحظه‌ای بعد چیز دیگر، افرادی هستند که گرفتار بحران هویت شده‌اند (جکینز، ۱۳۷۹).

در حوزه میراث فرهنگی که ارتباط مستقیم با موضوع هویت دارد. این موضوع را می‌توان در اسناد بین‌المللی که در حوزه میراث فرهنگی مورد بررسی قرار داد؛ بنابراین باید دید ویژگی‌های هویت چیست؟ و در اسناد بین‌المللی چگونه به این مفهوم پرداخته شده است؟ اهمیت مطالعه مفهوم هویت در اسناد بین‌المللی در این است که می‌توان رویکرد موجود در این اسناد را نسبت به مفهوم هویت را مطالعه نمود. علاوه بر این با بررسی این اسناد می‌توان در مورد قوانینی که لازم است در آینده تدوین گردند پیشنهادهای لازم را ارائه کرد. برای این منظور ابتدا اولویت‌هایی که در این اسناد نسبت به هویت وجود دارد استخراج شد و سپس آنها را اولویت‌بندی کرده و در نهایت سلسله اولویت‌های بکار رفته در این اسناد تعیین شد. از این رو ابتدا اسناد تحلیل محتوا شدند و سپس نتایج حاصل از آن را اولویت‌بندی شدند. اولویت‌بندی در این مقاله بر اساس تکنیک (AHP) انجام شده است. در برگزیدن این تکنیک خصوصیات زیر در نظر گرفته شده است

۱. امکان فرموله کردن مسئله و تجدید نظر در آن را بدهد.

۲. گزینه‌های مختلف را در نظر بگیرد.

۳. معیارهای مختلف را که عموماً در تضاد هستند را در نظر بگیرد.

۴. معیارهای کمی و کیفی را در تصمیم‌گیری دخالت دهد.
۵. نظرات افراد مختلف را در مورد گزینه‌ها و معیارها لحاظ نماید.
۶. امکان تلفیق قضاوت ما برای محاسبه نرخ نهایی را بدهد.
۷. بر مبنای یک تئوری قوی استوار است.

مرور پیشینه

تحلیل سلسله مراتب (AHP) در رشته‌های مدیرتی مورد استفاده قرار می‌گیرد و از آن برای اولویت‌سنجی معیارهای و مقوله‌ها استفاده می‌شود. اما در سال‌های اخیر در موضوعات مختلف مرتبط با میراث فرهنگی از جمله بناهای تاریخی و گردشگری با الویت‌سنجی معیارها و پیشنهاد معیارها و عوامل مورد استفاده قرار گرفته است که در این قسمت به برخی از آنها اشاره شده است.

حسین اسمعیلی سنگری، در مقاله‌ای با عنوان مدیریت مخاطرات کالبدی تاریخی تبریز با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP)، به شناسایی بحران‌ها و مخاطرات کالبدی موجود در بازار تاریخی تبریز می‌پردازد و بر اساس عوامل ذکر شده و به روش فرایند تحلیلی سلسله مراتبی مخاطرات کالبدی را تعیین می‌کند.

در مقاله‌ای با عنوان استفاده از تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP) در رتبه‌بندی شاخص‌های ارزیابی معیارهای هویتی مسکن قدیمی با ارزش، مطالعه موردی: محله قدیمی ساغریسازان رشت که توسط محمود عنانهاد و الهه قویدل به چاپ رسیده است. در این مقاله ابتدا با استفاده از مستندات مرتبط، شاخص‌های ارزیابی معیارها و زیرمعیارهای اولیه شناسایی و سپس پرسشنامه سنجش شاخص‌ها تهیه و تنظیم و در بین ۴۷ ساکنین این یافت قدیمی توزیع گردیدی و شاخص‌های هویتی مسکن قدیمی با ارزش با توجه به معیارهای تعیین شده، از طریق تکنیک فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) رتبه‌بندی و ارزیابی شدند. نتایج حاکی از آن است که از بین ۹ زیرمعیار مورد مطالعه، معیار شناسایی

مکان و حس تعلق به مکان سکونت بیشترین ضریب معیار نسبت به دیگر معیارها را به خود اختصاص داده است.

زربخش در مقاله‌ای با عنوان بررسی معیارهای جغرافیای موثر در باززنده‌سازی فضای اماکن تاریخی حمام‌های تاریخی به روش (AHP) (مطالعه موردی حمام آقا نقی اردبیلی)، با تعیین معیارها مدلی را بر اساس روش (AHP) پیشنهاد می‌کند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که به ترتیب اهمیت، معیار شناخت اثر و بررسی وضعیت مکانی خرده فضاهای حمام‌های تاریخی در مرحله مداخله به عنوان بهترین معیار در انتخاب گزینه برای تدوین مدل پیشنهادی انتخاب شده است.

اولویت‌سنجی عوامل مرتبط با گردشگری از مواردی است که می‌توان به روش (AHP) انجام داد. در این زمینه می‌توان به مقاله تحلیل سلسله مراتبی جایگاه عوامل فضای مجازی بر توسعه گردشگری دفاع مقدس؛ با استفاده از رویکرد تحلیل سلسله مراتبی فازی (Fuzzy AHP) نوشته زهره جوادی و همکاران، اشاره کرد که با استفاده از پرسشنامه محقق‌ساخته، بر اساس مقایسات زوجی از کارشناسان مدیریت رسانه جمع‌آوری شده است به اولویت‌سنجی عوامل پرداخته است.

چارچوب نظری

دایره‌المعارف علوم اجتماعی، مفهوم تعیین هویت (Identification) چنین تعریف شده است که در یک معنی، خود را با فردی، حزبی یا گروهی یکسان و هم‌تا پنداشتن، آنچنان که فرد خود در را در قالب آن ببیند. در این معنی، معادل‌هایی همچون همذات‌پنداری و غیره وجود دارد، و در فرایند آموزش و همچنین اجتماعی شدن موثر است. در معنای دیگر، تعیین هویت یک چیز دیگر، یک سازمان و یا یک فرد است (ساروخانی، ۱۳۷۰).

این واژه در یک معنا به ویژگی یکتایی و فردیت، یعنی تفاوت‌های اساسی که یک شخص را از اشخاص دیگر به واسطه هویت خودش متمایز می‌سازد، اشاره

می‌کند و در معنای دیگر به ویژگی همسانی که در آن اشخاص می‌توانند به هم پیوسته باشند و یا از طریق گروه یا مقولات بر اساس صورت مشترک برجسته‌ای، نظیر ویژگی‌های قومی و قبیله‌ای و غیره به دیگران پیوندند، دلالت دارد. (ساروخانی، میرزایی ملکیان، ۱۳۹۰)، بنابراین، هویت‌ها به مثابه شالوده‌ها و سازه‌های اجتماعی هستند که در فرایند شالوده‌ریزی اجتماعی بوجود می‌آیند و با تکیه بر حافظه جمعی و تمامی منابع معرفتی، با در نظر گرفتن ساختار عینی اجتماعی در طول زمان به طور مجدد، باز تعریف و باز تفسیر می‌شوند. از این رو در فرایند شکل‌گیری هویت‌ها، پدیده‌های معرفتی، ساختار عینی و مادی جامعه، تاریخ، جغرافیا، ساختار سیاسی و اقتصاد و تکنولوژی، نقش بسزایی دارند (دهشیری، ۱۳۸۰). همچنین هویت‌ها، پدیده‌هایی فراتاریخی، عاری از اقتصاد، مذهب، ایدئولوژی و تاریخ و جغرافیای خاص خودشان نیستند. بلکه این سازه‌های اجتماعی، ایجاد و تعریف شده و در طول زمان دوباره تفسیر می‌شوند.

سیمل می‌گوید: اهمیت عملی انسان‌ها برای یکدیگر به وسیله هم تشابه‌ها و هم تفاوت‌ها در میان آن تعیین می‌شود. تشابه به عنوان واقعیت به اندازه تفاوت مهم است. در اشکال متغیرتر هر دو اصول مهم هر توسعه درونی و بیرونی است. در واقع تاریخ فرهنگی بشر می‌تواند به عنوان تاریخ کشمکش‌ها و تلاش‌های مسالمت‌آمیز بین هر دوره شود (Simmler, 1950).

هال بیان می‌کند هویت‌ها بیشتر محصول نشانه‌گذاری تفاوت و تحریم هستند تا اینکه نشانه همانندی، وحدت بطور طبیعی تشکیل شده باشند. هویت‌ها مخصوصاً از طریق تفاوت ساخته می‌شوند. هویت‌ها می‌توانند به عنوان نقاط هویت یابی عمل کنند و وابستگی فقط به خاطر قابلیت‌شان مستثنی می‌شود (Hall, 1996). آگاهی از اینکه "من کی هستم" صرفاً مشخص‌کننده و جداکننده خودم از شما و از آن شخص در آنجا است. چون هر جستجویی برای هویت تفاوت‌گذاری خود از آنچه فرد نیست را شامل می‌شود، سیاست هویت همیشه و الزاماً سیاست ایجاد تفاوت است. در طول چند دهه گذشته تفاوت

و هویت مشخص‌تر و مهم‌تر شده‌اند: به درستی تنوع فرهنگی، تقدیر جهان مدرن است (Hall, 1996). جنکینز اعتقاد دارد ما باید کمک‌های تشابه را بشناسیم که عمیقاً با فراخوانی تفاوت به هم می‌پیچند (جنکینز، ۱۳۷۹). ما آشکارا در عصر جهانی شده جدید تنوع و سیاست هویت زندگی می‌کنیم. تفاوت و تشابه هیچ یک بدون دیگری معنی نمی‌دهد و هویتیابی به هر دو نیاز دارد (جنکینز، ۱۳۷۹).

مواد و روش

برای تعیین سلسله مراتب مفاهیم به کار برده شده در ارتباط با مفهوم هویت در اسناد بین‌المللی میراث فرهنگی از ابزار میان‌رشته‌ای به نام تکنیک AHP Analytical Hierarchy Process بهره‌برداری شده است. روش "تحلیل سلسله مراتبی" توسط «توماس ساعتی» (Thomas Saaty) - استاد شناخته‌شده عراقی - در دهه ۹۷۰۱ میلادی بوجود آمد. این تکنیک، روشی توانمند و منعطف در دسته روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره است. وجه تسمیه آن به مدل سلسله مراتبی، بدان علت است که به صورت مدلی درختی و مراتبی، به ارزیابی می‌پردازد. این روش، هر دو ارزیابی عینی و ذهنی را در یک ساختار یکپارچه بر مبنای مقیاس‌هایی با زوج مقایسه ترکیب نموده و به تحلیل‌گران کمک می‌کند تا جوانب اساسی یک مساله را در یک قالب سلسله مراتبی سازماندهی کند. از جمله مزایای این روش می‌توان به این موارد اشاره نمود

- سنجش سازگاری قضاوت‌های تصمیم‌گیرندگان،

- ایجاد مقایسات زوجی در انتخاب راهکار و گزینه بهینه،

- توان در نظر گرفتن معیارها و زیر معیارها در ارزیابی گزینه‌ها،

- ایجاد قابلیت دستیابی به بهترین گزینه از طریق مقایسات زوجی،

این روش با تاکید بر اهمیت دآوری‌های شهودی تصمیم‌گیرنده و همچنین ثبات مقایسه گزینه‌های جایگزین در فرایند تصمیم‌گیری به کمک تصمیم‌گیران می‌آید. نقطه قوت این رویکرد این است که به طور منظم عوامل ملموس و نامشهود

را سازمان می‌دهد و یک راه حل ساختاری اما نسبتاً ساده برای مسائل تصمیم‌گیری ارائه می‌دهد.

جامعه آماری پژوهش حاضر اسناد بین‌المللی میراث فرهنگی مربوطه به سال‌های بین ۱۹۶۹ تا ۲۰۲۳ است. پس از جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از روش تحلیل محتوای اسناد شاخص‌های مهم استخراج شدند

تحلیل محتوا (Content Analysis) یک ابزار تحقیقی است که برای تعیین وجود کلمات، مضامین یا مفاهیم خاص در برخی داده‌های کیفی (مثلاً متن) استفاده می‌شود. با استفاده از تحلیل محتوا، محققان می‌توانند حضور، معانی و روابط بین کلمات، مضامین یا مفاهیم خاصی را، کمی و تحلیل کنند. برای تحلیل محتوا این روش هرچند به‌وسیله نرم‌افزارهایی نیز قابل اجرا است. اما اولین قدم در آن مطالعه دقیق اسناد است. در تحلیل محتوا با مفاهیمی چون کدگذاری، مقوله‌بندی اسناد مطالعه شده دسته‌بندی و گروه‌بندی می‌شود که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است.

پس از استخراج مفاهیم و دسته‌بندی و مقوله‌بندی آنها از فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) برای اولویت‌بندی مفاهیم در اسناد استفاده شد. فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی از معروف‌ترین تکنیک‌های تصمیم‌گیری است که بر اساس مقایسه زوجی بنا نهاده شده است (Musikhani, 2012). در این تکنیک با اجرای مقایسه‌های زوجی، وزن هر یک از عوامل را در راستای گزینه‌ها، مشخص نموده و در نهایت به‌گونه‌ای اوزان نسبی حاصل برای عوامل و گزینه‌ها را با همدیگر تلفیق می‌نماید تا تصمیم بهینه حاصل آید. از آنجایی که تکنیک AHP، توانایی مواجهه با مسائل تصمیم‌گیری چندمعیاره را دارا بوده و همچنین روشی کارآمد برای اندازه‌گیری معیارهای کیفی و رویکردی بر مبنای اولویت‌ها را فراهم می‌سازد، ما را قادر می‌سازد تا با ساده و تسریع نمودن فرایند تصمیم‌گیری، تصمیمات موثری در مواجهه با موضوعات پیچیده روزافزون اتخاذ نماید.

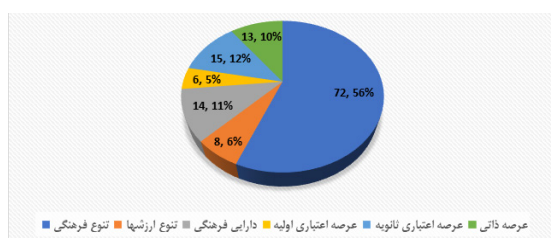
مقاله حاضر در صدد است با بهره‌گیری از تکنیک AHP و با استفاده از تحلیل محتوای صورت گرفته بر روی اسناد بین‌المللی ذکر شده، مقوله‌ها و

عرصه اعتباری ثانویه همانگونه که در شکل ۱ نمایش داده شده، به کاربرده شده است.

در شناخت و تبیین مفهوم هویت، برخی یافته‌ها مبتنی بر تعاریفی است که مرتبط با مفهوم هویت در آثار است و برخی دیگر از این یافته‌ها در ارتباط با عرصه هویت است که لایه نخست در دو دسته طبقه‌بندی شده است. در دسته اول که مربوط به مفهوم هویت است به موضوعات تنوع فرهنگی، تنوع ارزش‌ها، دارایی فرهنگی پرداخته شده و در لایه دوم، هویت تحت سه عرصه مورد بررسی قرار گرفته است که شامل عرصه هویت ذاتی، عرصه هویت اعتباری اولیه و عرصه هویت اعتباری ثانویه است (شکل ۱). در تحلیل درصدی زیرمقوله‌ها همانگونه که در شکل ۲ به تصویر کشیده شده است. تنوع فرهنگی بیشترین مفهومی است که در این اسناد به آن پرداخته شده است. و بقیه زیرمقوله‌ها با فاصله کمتر از هم قرار دارند (جدول ۱).

جدول ۱. کدهای انتخابی و زیرمقوله و مقوله‌های مفهوم هویت

مقوله	زیرمقوله	تعداد کدهای انتخابی
مفهوم هویت	تنوع فرهنگی	۷۲
	تنوع ارزش‌ها	۸
	دارایی فرهنگی	۱۴
عرصه هویت	عرصه ذاتی	۱۳
	عرصه اعتباری اولیه	۶
	عرصه اعتباری ثانویه	۱۵

شکل ۲. تفسیر تصویری از نتایج داده مقوله‌های استخراج شده

زیرمقوله‌هایی که در این اسناد بکار رفته است را اولویت‌بندی نموده و برای تدوین اسناد جدید با موضوع هویت مواردی که باید در نظر گرفته شود تعیین شد.

این روش به تصمیم‌گیرندگان کمک می‌کند که جنبه‌های بحرانی مسئله را به داخل یک ساختار سلسله مراتبی وارد نموده و مطابق با مسئله، ساختار سلسله مراتبی انعطاف‌پذیری بسازند (Mahmoodzadeh et al, 2007) و مسائل تصمیم‌گیری پیچیده را با قرار دادن گزینه‌ها در ساختار سلسله مراتبی حل کنند (Sepahvand, 2013). هنگامی که یک مسئله تصمیم‌گیری به مسائل کوچک‌تر و در عین حال ساده‌تر تجزیه و ساختار سلسله‌مراتبی آن ایجاد شد، آنگاه اهمیت نسبی هر یک از معیارها در هریک از سطوح، تعیین می‌شود (Moshizadeh et al, 2015).

یافته‌های پژوهش و تحلیل آن

این مقاله حاصل یافته‌های پژوهشی با محوریت تحلیل محتوای اسنادی بین‌المللی است. این اسناد شامل عهدنامه، توصیه‌نامه و منشورهای بین‌المللی است که در بین سال‌های ۱۹۶۹ تا ۲۰۲۳ تدوین شده‌اند (پیوست ۱). بررسی اسناد عامل مهمی در تعیین تعریف هویت در میراث فرهنگی و تبیین ویژگی‌های هویتی است و دیدگاه بین‌المللی در این ارتباط را بیان می‌کند. در جدول شماره ۱ مشخص شده است که در این اسناد چه تعداد از مفاهیم هویت با زیرمقوله‌های تنوع فرهنگی، تنوع ارزش‌های و دارایی فرهنگی و عرصه هویت ذاتی، عرصه هویت اعتباری اولیه و عرصه هویت اعتباری ثانویه

شکل ۱. مقوله‌ها اصلی و زیرمقوله‌های هویت

تحلیل سلسله مراتب (AHP)

پس از مشخص شدن مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها در ارتباط با مفهوم هویت، زیر مقوله‌ها (و به تبع آن، مقوله‌ها) اولویت‌بندی شدند و بدین منظور از روش AHP استفاده شد.

محاسبه وزن و وزن‌های نسبی: برای اولویت‌بندی زیرمقوله‌ها ابتدا محاسبه وزن و وزن‌های نسبی انجام شد. به این ترتیب که از مقادیر به دست آمده از جدول شماره ۲ و ۳ که محصول تحلیل محتوای اسناد است استفاده شده است (جدول ۲ و ۳). در این راستا از گام‌های سه‌گانه این تکنیک استفاده شده که عبارت‌اند از

گام اول: مقادیر هریک از ستون‌ها را با هم جمع شد.

گام دوم: هر عنصر در ماتریس مقایسه زوجی را به جمع ستون خودش تقسیم کرده تا ماتریس مقایسه زوجی نرمالیزه شود.

گام سوم: مقادیر متوسط (میانگین) عناصر در هر سطر از ماتریس بر مقادیر نرمالیزه شده محاسبه می‌شود. این مقادیر متوسط یک تخمین از وزن‌های مورد نظر است که در جدول شماره ۳ بیان شده است (جدول ۳). در ادامه اوزان نسبی جهت محاسبات زوجی تکمیل می‌شود (جدول ۴).

در قدم بعدی به منظور دقیق‌تر نمودن تأمین هدف مربوطه (تبیین محورهای پیشنهادی قانون و تفاهم‌نامه جدید) اقدام به اولویت‌بندی ارکان استخراج شده می‌شود. در جدول شماره ۴ مقایسه هر یک از مقوله‌های ذکر شده با یکدیگر آورده شده است.

جدول ۲. اوزان نسبی و مقایسات زوجی بین مقوله‌ها

عرضه ذاتی	عرضه ذاتی	عرضه ذاتی	عرضه ذاتی	عرضه ذاتی	عرضه ذاتی
۵.۱۴۲۸۶	۵.۵۳۸۴۶	۱۲	۴.۸	۰.۵۳۳۳۳	۰.۵۳۳۳۳
۰.۵۷۱۴۳	۰.۶۱۵۳۸	۱.۳۳۳۳۳	۰.۹۳۳۳۳	۰.۸۶۶۶۷	۰.۴
۰.۱۱۱۱۱	۰.۱۹۴۴۴	۲.۳۳۳۳۳	۲.۱۶۶۶۷	۰.۹۲۸۵۷	۰.۷۵
۰.۱۸۰۵۶	۰.۲۰۸۳۳	۱.۰۷۶۹۲	۰.۴۶۱۵۴	۱.۱۵۳۸۵	۱.۸۷۵
۰.۲۰۸۳۳	۱.۸۷۵	۰.۴۶۱۵۴	۱.۱۵۳۸۵	۰.۲۰۸۳۳	۱.۸۷۵

جدول ۳. تکمیل اوزان نسبی و مقایسات زوجی بین مقوله‌ها

عرضه ذاتی	عرضه ذاتی	عرضه ذاتی	عرضه ذاتی	عرضه ذاتی	عرضه ذاتی
۰.۱۱۱۱۱	۰.۱۹۴۴۴	۲.۳۳۳۳۳	۲.۱۶۶۶۷	۰.۹۲۸۵۷	۰.۷۵
۰.۱۸۰۵۶	۰.۲۰۸۳۳	۱.۰۷۶۹۲	۰.۴۶۱۵۴	۱.۱۵۳۸۵	۱.۸۷۵
۰.۲۰۸۳۳	۱.۸۷۵	۰.۴۶۱۵۴	۱.۱۵۳۸۵	۰.۲۰۸۳۳	۱.۸۷۵
۰.۱۸۰۵۶	۰.۲۰۸۳۳	۱.۰۷۶۹۲	۰.۴۶۱۵۴	۱.۱۵۳۸۵	۱.۸۷۵
۰.۲۰۸۳۳	۱.۸۷۵	۰.۴۶۱۵۴	۱.۱۵۳۸۵	۰.۲۰۸۳۳	۱.۸۷۵

جدول ۴. اولویت‌بندی شده مقوله‌ها

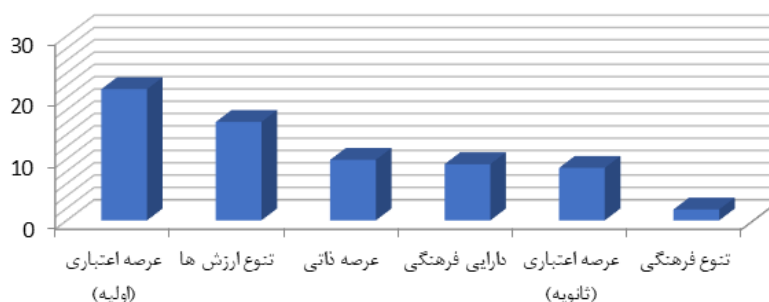
توزیع فرهنگی	تنوع ارزشها	دارایی فرهنگی	عرصه ذاتی	عرصه اعتباری اولیه	عرصه اعتباری ثانویه	عرصه اعتباری
۱	۹	۵.۱۴۲۸۶	۵.۵۳۸۴۶	۱۲	۴.۸	۳۷.۴۸۱۳
۰.۱۱۱۱۱	۱	۰.۵۷۱۴۳	۰.۶۱۵۳۸	۱.۳۳۳۳۳	۰.۵۳۳۳۳	۴.۱۶۴۵۹
۰.۱۹۴۴۴	۱.۷۵	۱	۱.۰۷۶۹۲	۲.۳۳۳۳۳	۰.۹۳۳۳۳	۷.۲۸۸۰۳
۰.۱۸۰۵۶	۱.۶۲۵	۰.۹۲۸۵۷	۱	۲.۱۶۶۶۷	۰.۸۶۶۶۷	۶.۷۶۷۴۶
۰.۰۸۳۳۳	۰.۷۵	۰.۴۲۸۵۷	۰.۴۶۱۵۴	۱	۰.۴	۳.۱۲۳۴۴
۰.۲۰۸۳۳	۱.۸۷۵	۱.۰۷۱۴۳	۱.۱۵۳۸۵	۲.۵	۱	۷.۸۰۸۶۱
۱.۷۷۷۷۸	۱۶	۹.۱۴۲۸۶	۹.۸۴۶۱۵	۲۱.۳۳۳۳۳	۸.۵۳۳۳۳	۶۶۶۳۳

مطالعه معمول قوانین حتی اگر آن را از منظرهای هرمنوتیکی نیز بررسی نماییم بیشتر ما را به درکی شهودی رهنمون می‌سازد، تا درکی عینی؛ به همین دلیل در مورد قوانین نیاز به درکی عینی است؛ یعنی بتوان از درکی غیر ملموس به درکی ملموس رسید. نمودار رادار یا ستاره‌ای نموداری است استاندارد که به تصویر کشیدن مفاهیم ذهنی و تسهیل مسیر گذار از درکی غیرملموس به ملموس را میسر می‌نماید. بر اساس نمودار یاد شده می‌توان وضعیت موجود را در نظر گرفت و مشخصات قانون، قوانین یا توافقنامه‌های را که سهوا یا بنا به مقتضیات خاص زمانی و مکانی کمتر مورد توجه قرار گرفته را به‌منظور غنابخشیدن بیش از پیش، استخراج و پیشنهاد نمود. اساس کار این استخراج را نیز بر قاعده هندسی ارجحیت سطوح همگن و متقارن بر ناهمگن و نامتقارن استوار شده

در جدول شماره ۵ نتایج بدست آمده که بر اساس نزولی نیز مرتب شده است (جدول ۵). همچنین در شکل شماره ۳ نتایج در قالب نمودار بتصویر کشیده شده است (شکل ۳).

جدول ۵. جدول اولویت‌بندی شده مقوله‌ها و وزن نهایی

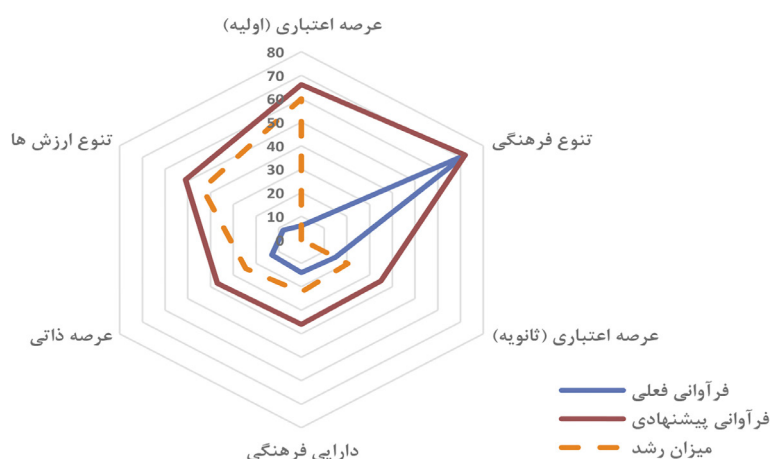
الویت	معیارها به ترتیب اهمیت	معیارها به ترتیب اهمیت
۱	عرصه اعتباری (اولیه)	۲۱.۳۳۳۳۳
۲	تنوع ارزشها	۱۶
۳	عرصه ذاتی	۹.۸۴۶۱۵
۴	دارایی فرهنگی	۹.۱۴۲۸۶
۵	عرصه اعتباری (ثانویه)	۸.۵۳۳۳۳
۶	تنوع فرهنگی	۱.۷۷۷۷۸

شکل ۳. نمودار اولویت‌بندی عوامل هویت بر اساس اوزان بدست آمده از تحلیل محتوای اسناد و تکنیک AHP

جدول ۶. فراوانی پیشنهادی زیرمقوله‌ها

زیرمقوله	تعداد کد	ضریب الویت	میزان رشد	فراوانی پیشنهادی
عرصه اعتباری (اولیه)	۶	۲۱.۳۳۳۳	۶۰	۶۶
تنوع ارزش‌ها	۸	۱۶	۴۳.۵۰۰۷	۵۳
عرصه ذاتی	۱۳	۹.۸۴۶۱۵	۲۴.۴۶۱۵۷	۳۷
دارایی فرهنگی	۱۴	۹.۱۴۲۸۶	۲۲.۲۸۵۷۶	۳۶
عرصه اعتباری (ثانویه)	۱۵	۸.۵۳۳۳۳	۲۰.۴۰۰۰۲	۳۵
تنوع فرهنگی	۷۲	۱.۷۷۷۷۸	۰	۷۲

شکل ۴. نمودار ارکان هویت پیشنهادی

نتیجه‌گیری

روند تدوین قوانین معمولاً بر اساس نیازمندی‌های مقطعی شکل می‌گیرد. در این مقاله از منظری کاملاً متفاوت به موضوع نگاه شده است و بر اساس اینکه قوانین تدوین شده در چه نقاطی دارای ضعف و کمبود است و مشخصات و محورهای یک قانون یا توافق نامه را بر اساس همین نقطه ضعف‌ها به مراجع قانون‌گذاری ذیصلاح پیشنهاد می‌کند.

با توجه به اینکه اسناد حوزه میراث فرهنگی بر اساس روند نیازهایی چون حفاظت و مرمت ایجاد شده‌اند و هر سند جدیدی که تدوین می‌شود تکمیل‌کننده سند قبلی است و یا بر اساس نقطه ضعف‌ها شکل می‌گیرد؛ بنابراین برای اینکه بتوان به سندی جدید

است به عبارتی دیگر در گذر زمان و بر اساس کنش‌ها و کشش‌های مختلف وضع قوانین مجموع آنها را از دامنه شمول مناسب، مطلوب و بی‌طرفانه منحرف می‌نماید و این خود ضرورتی را در پی می‌آورد تا در مقاطعی از زمان به تسطیح و اصلاح گرایش‌های نامتوازن فوق اقدام نمود

بر اساس این توضیحات پیشنهاد می‌شود در طراحی قوانین جدید در ارتباط با مفهوم هویت در حوزه میراث فرهنگی در تنوع ارزش‌های ۵۳ مورد، دارایی‌های فرهنگی ۳۶ مورد، عرصه هویت اعتباری ثانویه ۳۵ مورد، عرصه هویت اعتباری اولیه ۶۶ مورد و عرصه هویت ذاتی ۳۷ مورد تنوع فرهنگی ۷۲ مورد آورده شود (جدول ۶) و (شکل ۴).

عرصه هویت اعتباری اولیه و عرصه هویت ذاتی که در نمودار رادار تعداد آن نیز ذکر شده است تدوین کرد.

سپاسگزاری

در این فرصت از مسئولین پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی که ما را در انجام این پژوهش یاری کردند، سپاسگزاری می‌شود

پیوست ۱

اسناد بین‌المللی مطالعه شده در ارتباط با مفهوم هویت

را تدوین کرد بررسی اسنادی تدوین شده، ضروری است. که در این پژوهش مفهوم هویت در اسناد بررسی شد تا بتوان دریافت که هویت در این اسناد با چه مفاهیمی و به چه صورت مرود توجه بوده است. برای اینکار با تحلیل محتوا مفاهیم مرتبط با هویت بررسی شد و با تکنیک AHP اولویت‌ها بررسی شد و بر اساس اولویت‌بندی‌های انجام شده در این روش مواردی که در تدوین سند جدید باید در نظر گرفته شود در نمودار رادار ذکر شد. بر این اساس می‌توان سندی که در آن تنوع فرهنگی، تنوع ارزش‌ها، دارایی‌های فرهنگی، عرصه هویت اعتباری ثانویه،

پیوست ۱. اسناد بین‌المللی مطالعه شده در ارتباط با مفهوم هویت

ردیف	عنوان
۱	عهدنامه اروپایی درباره حفاظت از میراث باستان‌شناسی بازمینی شده در سال ۱۹۹۲ عهدنامه - شورای اروپا (European Convention, 1969)
۲	عهدنامه راهکارها و ابزار ممانعت و جلوگیری از واردات، صادرات و انتقال غیرقانونی مالکیت دارایی‌های فرهنگی مجمع عمومی سازمان ملل (Unesco, 1970)
۳	عهدنامه حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان مجمع عمومی سازمان ملل (Unesco, 1972)
۴	عهدنامه حفاظت از میراث معماری اروپا؛ باتوجه به کنوانسیون فرهنگی اروپا که در ۱۹ دسامبر ۱۹۵۴ (Granada, 1985)
۵	توصیه‌نامه اصول بین‌المللی اجرایی راجع به کاوش‌های باستان‌شناختی مجمع عمومی سازمان ملل (Unesco, 1956)
۶	توصیه‌نامه راهکارها و ابزار ممانعت و جلوگیری از صادرات، واردات و انتقال غیرقانونی مالکیت دارایی‌های فرهنگی مجمع عمومی سازمان ملل (Unesco, 1964)
۷	توصیه‌نامه حفاظت از دارایی‌های فرهنگی که از سوی فعالیت‌های عمومی و خصوصی در معرض خطر قرار گرفته‌اند. مجمع عمومی سازمان ملل (Unesco, 1968)
۸	توصیه‌نامه حفاظت ملی میراث فرهنگی و طبیعی (Unesco, 1972)
۹	توصیه‌نامه حراست از نقش امروز محدوده‌های تاریخی مجمع عمومی سازمان ملل (Unesco, 1976)
۱۰	توصیه‌نامه شماره ۶ آر (۸۹) کمیته وزیران به کشورهای عضو در مورد حمایت و بهبود میراث معماری روستایی شورای اروپا (Recommendation No R (89) 1089, 6)
۱۱	منشور آتن درباره مرمت یادمان‌های تاریخی ۱۹۴۳
۱۲	منشور میراث معماری اروپا شورای اروپا (European Convention, 1975)

ردیف	عنوان
۱۳	منشور واشنگتن: حفاظت از شهر تاریخی ایکوموس (Icomos, 1987)
۱۴	مدیریت میراث باستان‌شناختی ایکوموس (Icomos, 1990)
۱۵	منشور مراقبت از شهرها و مناطق تاریخی ایالات متحده آمریکا ایکوموس آمریکا بر اساس منشور ونیز ۱۹۶۴ (Icomos, 1992)
۱۶	سند نارا در مورد اصالت با توجه به منشور ونیز ۱۹۹۶ (Nara, 1994)
۱۷	منشور بورا با توجه به منشور ونیز ۱۹۹۶ (Burra, 1976)
۱۸	در منشور بین‌المللی جهانگردی فرهنگی هشتمین پیش‌نویس برای تصویب از سوی ایکوموس (Icomos, 1999).
۱۹	منشور میراث ساخته شده بومی ایکوموس (Icomos, 1975)
۲۰	قطعه‌نامه سمپوزیوم واردکردن معماری معاصر در مجموعه بناهای باستانی ایکوموس (Icomos, 1972)
۲۱	قطعه‌نامه سمپوزیوم بین‌المللی حفاظت از شهرهای کوچک تاریخی مصوب چهارمین مجمع عمومی ایکوموس (Icomos, 1975)
۲۲	بیانیه تلاسکالا ایکوموس (Declaration of Tlaxcala, 1982)
۲۳	کنوانسیون میراث معنوی یونسکو (Unesco, 2003)
۲۴	کنوانسیون حفظ و ترویج تنوع مظاهر فرهنگی یونسکو (Unesco, 2005)
۲۵	اعلامیه اسلامی حفاظت از میراث فرهنگی در جهان اسلام (Islamic Declaration, 2017)
۲۶	تسالونیک برای حفاظت از بقایای میراث بیزانس یونسکو (Thssalonika, 2018)
۲۷	فرهنگ بدون مرز: مدیریت میراث فرهنگی برای توسعه محلی و منطقه شورای اروپا (Culture without borders, 2020)
۲۸	کنفرانس ناپل وزرای فرهنگ منطقه اروپایی مدیترانه اتحادیه اروپا (Naples, 2022)
۲۹	قطعه‌نامه شورا در مورد برنامه کاری اتحادیه اروپا برای فرهنگ (European Council resolution, 2023)

منابع

- ارزیابی معیارهای هویتی مسکن قدیمی باارزش، مطالعه موردی: محله قدیمی ساغریسازان رشت. مطالعات جغرافیایی نواحی ساحلی، ۲(۴)، ۱۶۰-۱۳۳.
- Burra. (1976). The Burra Charter, Australia ICOMOS, 1979
- Culture without borders. (2020). Culture without borders: Cultural heritage management for local and regional development CG/CUR(2020)15-3 September 2020
- Declaration of Tlaxcala. (1982). Declaration of Tlaxcala, The participants attending the third Inter-American Symposium on the Conservation of the Building Heritage devoted to the subject of The Revitalization of Small Settlements, organized by the Mexican National Committee of ICOMOS and held in Trinidad, Tlaxcala, from 25 to 28 October 1982
- European Convention. (1969). European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage (Revised), European Treaty Series - No. 143 ()
- European Convention. (1975). European Charter of the Architectural Heritage, Adopted by the Council of Europe, October
- European Council resolution. (2023). Delegations will find in the annex the Council resolution on the EU Work Plan for Culture, 2023/2026 as approved by the Council (Education, Youth, Culture and Sport) at its meeting on 29 November
- Granada. (1985). Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe, European Treaty Series - No. 121, Granada, 3.X.1985
- Hall, S., & Du Gay, P. (Eds.). (1996). Questions of cultural identity: SAGE Publications. Sage.
- اسمعیلی سنگری. (۲۰۲۲). مدیریت مخاطرات کالبدی در بازار تاریخی تبریز با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP). فصلنامه علمی اثر، ۴۲(۴)، ۵۵۱-۵۳۲.
- جنکینز، ریچارد. (۱۳۷۹). ترجمه اکبر احمدی، هویت اجتماعی، تهران: شیرازه،
- جوادیه، مجیدی قهرودی، نسیم، شاهمنصوری، بیتا. (۲۰۲۱). تحلیل سلسله مراتبی جایگاه عوامل فضای مجازی موثر بر توسعه گردشگری دفاع مقدس؛ با استفاده از رویکرد تحلیل سلسله مراتبی فازی (Fuzzy AHP). رسانه، ۱۳۴(۳۲)، ۱۲۴-۱۰۷.
- خنیفر، حسین، مسلمی، ناهید. (۱۳۹۸). اصول و مبانی روش‌های پژوهش کیفی، جلد ۲، تهران: نگاه دانش
- خنیفر، حسین، مسلمی، ناهید، (۱۳۹۸)، اصول و مبانی روش‌های پژوهش کیفی، جلد ۱، تهران: نگاه دانش
- دهشیری، محمدرضا. (۱۳۷۹). درباره جهانی شدن و هویت ملی. مطالعات ملی، ۲(۵)، ۷۱-۱۰۰
- دهشیری، محمدرضا. (۱۳۸۰). جهانی شدن و هویت ملی، مطالعات ملی، بهار شماره ۵.
- زربخش. (۱۴۰۱). بررسی معیارهای جغرافیایی موثر در باززنده سازی فضای اماکن تاریخی حمام های تاریخی به روش AHP (مطالعه موردی حمام آقا نقی اردبیل). فصلنامه جغرافیا (برنامه ریزی منطقه‌ای)، ۱۲(۴۶)، ۷۹۶-۸۳۰.
- ساروخانی، باقر. (۱۳۷۷). روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی (جلد دوم). تهران: پژوهشگاه علوم انسانی.
- ساروخانی، باقر، میرزایی ملکیان. (۱۳۹۰). رابطه بین نحوه گذران اوقات فراغت و هویت ملی جوانان شهر تهران. مطالعات جامعه شناختی ایران، ۱(۲)، ۲۸-۱.
- عنانهاد، محمود، قویدل. (۱۴۰۱). استفاده از تحلیل سلسله مراتبی (AHP) در رتبه‌بندی شاخص‌های

Icomos,. (1972). Resolutions of the Symposium on the Introduction of Contemporary Architecture into Ancient Groups of Buildings, Third General Assembly of ICOMOS Budapest.. 25-30 June..

Icomos. (1999). Charter on the Built Vernacular Heritag, Ratified by the ICOMOS 12th General Assembly, in Mexico, October .

Icomos. (1975). Resolutions of the International Symposium on the Conservation of Smaller Historic Towns, at the 4th ICOMOS , General Assembly, Rothenburg ob der Tauber 29-30 th May 1975.

Icomos. (1987). Charter for the conservation of Histori Towns and Urban Areas (Washington Charter 1987) Adopted by ICOMOS General Assembly in Washington, DC, October 1987

Icomos. (1990). Charter for the Protection and Manegment of Archeological Heritage (1990), Prepared by the International Committee for the Management of Archaeological Heritage (ICAHM) an approved by the 9th General Assembly in Lausanne in 1990. Icomos.

Icomos. (1992). A Preservation Charter for the Historic Towns and Areas of the US/Committee on Historic Towns ,U.S ,Icomos, Fredericksburg, Virginia, USA 14 March 1992.

Icomos. (1999). International Cltural Tourism Charter, Managing Tourism at Places of Heritage Significance, Adopted by ICOMOS at the 12th General Assembly in Mexico, October 1999.

Islamic Declaration. (2017). Islamic Declaration on Safeguarding Cultural Heritage in the Islamic World the 10th Islamic Conference

of Culture Ministers, held in Khartoum, on 21-23 November 2017

Mahmoodzadeh, S., Shahrabi, J., Pariazar M., and Zaeri, M. S. (2007). "Project selection by using fuzzy AHP and TOPSIS technique." International Journal of Human and Social Sciences. (30). PP. 333-338.

Monshizadeh, S., Mohammadi Soleimani, M.R., Sanjari, Sh., Hatami Maskon, J. and Sivandipour, H. (2015). "Ranking math teachers in Kerman province by using AHP technique." International Journal of Management and Humanity Sciences. 4 (1). PP. 4430-4433. Available at: http://www.aensonline.com/aeb_March_2011.Html.

Musikhani, H.R. (2012). Balanced performance management based on a combination of balanced scorecard models and Houshin Kaneri (Case study: Mobarakeh Steel Company of Isfahan). Thesis. Isfahan University of Technology. Faculty of Industrial Engineering. (in persian)

Naples. (2022). Naples Conrerence of The Ministers of Culture of The Euromediterranean Region / EU Southern Partnership (Naples, 16-17 June 2022)

Nara. (1994). The Nara Document on Authenticity, Nara (Japan), 1994

Recommendation No R 89) 1989) .6). the Committee of Ministers to Member States on the Protection and Enhancenent of the Rural Architechyural Heritag, (Adopted by the Committee of Ministers on 13 April 1989 at the 425th meeting of the Ministers' Deputies)

Sepahvand, R. (2013). "QFD and AHP approaches in the selection of suppliers with a case study at zamzam." *Journal of Operational Research in its Applications*. 11 (1). PP. 19-30.

Simmel, G. (1950) in K. Wolff (ed.), *The Sociology of Georg Simmel*. Tr. K.Wolff. New York: The Free Press.

Thssalonika. (2018). *The Thssalonika Charter for the Protection of Byzantin Heritage Monuments* E.K.B.M.M,2, Stratou Avenue, ,540 13 , Thessaloniki, Greece, 2018

Unesco. (1956). *Recommendation on International Principles Applicable to Archaeological Excavation*, November to 5 December 1956, New Delhi, unesco

Unesco. (1962). *Recommendation Concerning the Safeguarding of the Beauty and Character of Landscapes and Sites*, 9 November to 12 December 1963, Paris. unesco

Unesco. (1964). *Recommendation on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Export, Import and Transfer of Ownership of Cultural Property*, 20 October to 20 November 1964, Paris, unesco

Unesco. (1968). *Recommendation concerning the Preservation of Cultural Property Endangered by Public or Private Works*, 15 October to 20 November 1968, , Paris. unesco

Unesco. (1970). *Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property*, Paris, France, 14 November

Unesco. (1972). *Convention Concerning the*

Protection of the World Cultural and Natural Heritage, 16 November 1972, paris

Unesco. (1976). *Recommendation concerning the Safeguarding and Contemporary Role of Historic Areas*, 26 October to 30 November 1976, Nairobi. unesco

Unesco. (2003). *Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Paris*, 17 October 2003, unesco

Unesco. (2005). *Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions*, The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Paris 3 to 21 October 2005, unesco

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (1995). *Our creative diversity: Report of the World Commission on Culture and Development*. 417-447.

Philippot, P. (1976). *Historic preservation: Philosophy, criteria, guidelines*. In *Preservation and conservation: principles and practices*. Proceedings of the north american international regional conference, williamsburg..., september 10-19, 1972 (pp.367-382).

Tamarapa, A. (1996). *Museum Kaitiaki, Maori Persepectives on the resentation and management of Maori treasures and relationships with museum*. In *curatorship. Indigenous Perspectives in Post-Colonial Societies*. Proceedings, 160-169 ttawa: Canadian Museum of Civilization.